

PROJECTOPDRACHT

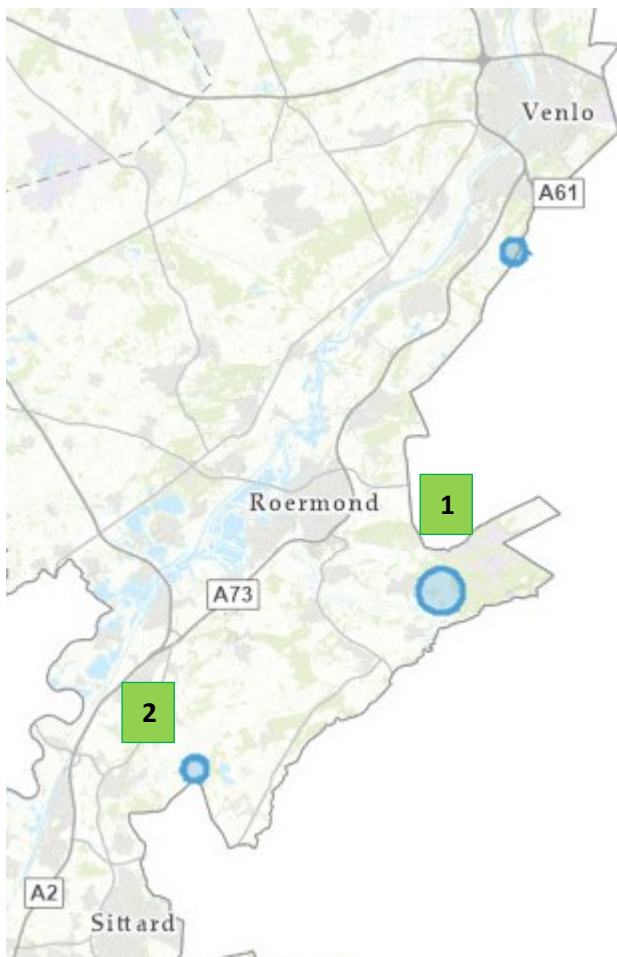
Uitvoer maatregelen soortenbeschermingsplan Gewone bronlibel

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur op	
---	--

1. Projectnaam en soort project	
Projectnaam	Uitvoer maatregelen soortenbeschermingsplan Gewone bronlibel
Projectnummer	n.v.t. via exploitatie
Werkplanproduct Kapitaallasten	n.v.t. via exploitatie
Afschrijvingstermijn	n.v.t. via exploitatie
Soort project	Uitvoering Nota soortenbeleid (AB vastgesteld 2 oktober 2019)
Thema	Waterkwaliteit & ecologie
Portefeuillehouder(s)	Arnold Jansen
Bijdrage aan welke doelen uit bestuursprogramma	Regionaal watersysteem
Stroomgebied	Vlootbeek, Aalsbeek, Roer
Waterloopcode Geoweb	Nvt
Onderdeel Partnercontract	Nee
Onderdeel andere contracten/overeenkomsten	Nvt
Dit document is opgesteld door:	K&O Bart Roothans
Dit document is afgestemd met:	P&I Frank van Rengs, Alwin Teeuwen S&C Mado van Oppen Areaalbeheer Nicole Jansen IDM Monique Korsten PPF Peter Roefs VTH Ria Jetten (cc) K&O Harry van Buggenum
Eventuele Partners	Provincie Limburg, gemeente Echt-Susteren

2. Locatie

Blauwe cirkels: globale aanduiding zoekgebied scope- /projectbegrenzing:

- Brongebied Maalbeek
- Brongebied Pepinusbeek (Haeselaarbroek)
- Venbeek

Groene vierkanten: Andere projecten met (mogelijke) raakvlakken zie hoofdstuk 3. 'Probleemstelling' voor een nadere toelichting

1. Gebiedsproces Flinke Ven
2. Natuurontwikkeling gemeente Echt-Susteren

3. Probleemstelling

Achtergrond soortbeschermingsplan

Op 2 oktober 2019 is de Nota Soortenbeleid vastgesteld door het algemeen bestuur. Hierin is opgenomen dat het waterschap drie soortbeschermingsplannen zal opstellen. Voor de Beekprik en de Gewone bronlibel zijn de plannen opgesteld. In 2023 wordt in samenwerking met de Provincie Limburg gestart aan het plan voor de Grote modderkruiper. De maatregelen die volgen uit de soortbeschermingsplannen worden opgepakt middels reeds voorziene inrichtingsprojecten, onderhoud en waterkwaliteitsmaatregelen.

Urgente situatie Gewone bronlibel

De Gewone bronlibel toont in Nederland al jaren een achteruitgang. De belangrijkste overgebleven voortplantingslocaties bevinden zich in Limburg. Deze drie locaties staan sterk onder druk, voornamelijk vanwege droogval. In het soortbeschermingsplan zijn kleinschalige maatregelen naar

voren gekomen, die de soort op korte termijn kunnen ondersteunen. Ondanks de droogte kunnen deze maatregelen ervoor zorgen dat leefgebied hersteld wordt naar een niveau, zodat de soort zich kan handhaven. Door de zeer kritieke situatie is het van belang deze maatregelen snel uit te voeren, om uitsterven van de deelpopulaties te voorkomen.

Doel van maatregelen oppakken in de projectopdracht

Er zijn geen voorziene inrichtingsprojecten waarin de maatregelen op korte termijn meegenomen kunnen worden. Hoewel kleinschalig, zijn de maatregelen bij elkaar te omvangrijk om ze uit te voeren via regulier onderhoud en/of voorziene waterkwaliteitsmaatregelen. Daarom dienen de kleinschalige maatregelen als project uitgevoerd te worden, zodat dit op korte termijn al effect heeft op de deelpopulaties.

Raakvlakken andere interne en externe projecten

1. Gebiedsproces Flinke Ven (gemeente Roerdalen)

Er zijn verschillende projecten van WL en de provincie die in dit gebied worden uitgevoerd (bijvoorbeeld herinrichting Bosbeek, hydrologisch onderzoek). Binnen het gebiedsproces wordt gezorgd voor het samenbrengen en coördineren van deze initiatieven. Coordinator vanuit WL is Eric de Wit (WL).

2. Natuurontwikkeling Haeselaarsbroek (gemeente Echt-Susteren)

De gemeente is in samenwerking met Bosgroep Zuid een beheervisie en natuurontwikkeling voor het Haeselaarsbroek, met het brongebied van de Pepinusbeek aan het opstellen. Gemeente en Bosgroep Zuid zijn op de hoogte van het soortbeschermingsplan Gewone bronlibel. Ze staan ervoor open maatregelen gelijktijdig uit te voeren, zodat beide doelen behaald worden.

Huidige situatie van meetbaar resultaat

Met name de deelpopulaties in het brongebied van de Maalbeek en het brongebied van de Pepinusbeek verkeren in kritieke toestand. In het Meinweg gebied lijkt de situatie iets beter te zijn, maar langs de Venbeek zijn in recente jaren vrijwel geen larven gevonden of vliegende volwassen exemplaren meer gezien (persoonlijke mededelingen Jan Hermans en Nicole Janssen, 2022). Dit duidt ook daar op een kritieke situatie.

Risico's (kans*gevolg) als we niks doen

- Niet uitvoeren van de maatregelen kan betekenen dat deelpopulaties volledig uitsterven. Terugbrengen van eenmaal uitgestorven populaties is zeer moeilijk.
- Niet uitvoeren van de maatregelen terwijl het waterschap zich wel verantwoordelijk heeft gesteld voor het opstellen van het soortbeschermingsplan kan een politiek afbreukrisico inhouden en eventuele negatieve aandacht in de media opleveren.

4. Scope

Maatregelen

Uitvoeren van de kleinschalige maatregelen uit soortbeschermingsplan Gewone bronlibel (2021-20210). Link naar het soortbeschermingsplan met achtergrondinformatie:

[https://waterschaplimburg.sharepoint.com/:b:/r/sites/Adviesgeven/Zaken/Advies%20geven%20%202021-Z2010/Soortbeschermingsplan%20-%20Gewone%20Bronlibel%20\(2022\).pdf?csf=1&web=1&e=izHvcc](https://waterschaplimburg.sharepoint.com/:b:/r/sites/Adviesgeven/Zaken/Advies%20geven%20%202021-Z2010/Soortbeschermingsplan%20-%20Gewone%20Bronlibel%20(2022).pdf?csf=1&web=1&e=izHvcc).

Hieronder samengevat:

Algemeen

- Uitvoeren van e-DNA onderzoek in de drie gebieden.
 - Wanneer het aannemelijk wordt dat deelpopulaties in het brongebied Pepinusbeek en Venbeek zijn verdwenen zijn specifieke maatregelen voor de Gewone bronlibel niet meer nodig. Voor deze gebieden wordt immers gewerkt aan een algemene verbetering van het habitat (door gemeente Echt-Susteren en Provincie Limburg). Voor het brongebied van de Maalbeek is dit niet het geval. Ook al wordt hier aannemelijk dat de deelpopulatie is verdwenen, dienen maatregelen te worden uitgevoerd met het oog op eventueel toekomstig herstel van de deelpopulatie. Bovendien kan vaak niet met zekerheid worden vastgesteld dat de soort volledig is verdwenen op basis van e-DNA onderzoek. De beslissing om maatregelen aan te passen of niet uit te voeren dient op basis van e-DNA onderzoek beoordeeld te worden door een ecoloog.

Brongebied Maalbeek

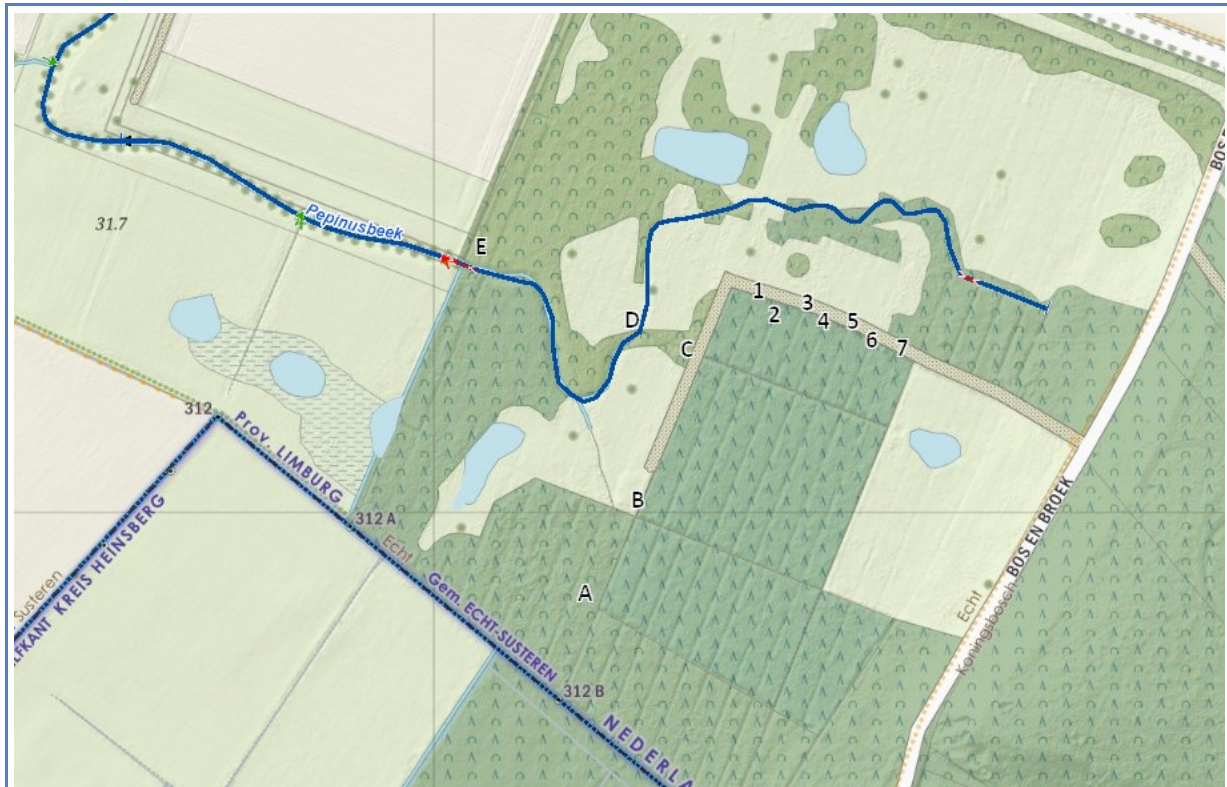

Figuur 1. De Gewone bronlibel wordt gevonden in de loop parallel aan de Maalbeekweg en de loop die vanuit het zuiden richting Maalbeekweg stroomt (deze staat maar gedeeltelijk op bovenstaande kaart).

- Bron(poel) 1

- Herstellen bron(poel) systeem. Verlanding van de bron(poel) tegengaan door slib en blad te verwijderen en de poel af te graven tot de minerale bodem. Bepanting rondom de poel zoveel mogelijk sparen bij de werkzaamheden.
- Verlanding van de bron(poel) op de langere termijn tegengaan door de poel op te vullen met zand-/grindachtig materiaal uit de omgeving, om daarmee een ondiepere bronzone te creëren. Waarborgen dat bronwater tot oppervlak komt en recreanten een meer toegankelijke bronloop niet gaan verstoren. Eventueel een ecohydrologisch onderzoek uitvoeren in de verkenning om deze maatregel te onderbouwen.
- Bron(poel) 3
 - Verlagen van het dammetje met pad. Deze doorkruist de poel en stagneert het water. Zorgen dat er wel een vochtig niveau behouden blijft.
 - De recreatiedruk/schade aan de bron verlagen. Dit kan bijvoorbeeld de aanleg van een knuppelpad, omleggen van wandelpaden in samenwerking met Staatsbosbeheer en/of afrasteringen.
- Veenmosbron en bronloop
 - Is ernstig verdroogt en overwoekerd (braam, varens). Door (maai)onderhoud trachten genoeg stroming te realiseren.
- Bronloop zuid
 - Kleinschalig onderhoud uitvoeren. Hoge begroeiing ter beschaduwing van de loop zoveel mogelijk sparen.
- Beheer van de bronpoelen en bronlopen afstemmen met Staatsbosbeheer.
- (Eventueel toevoegen van de bronlopen aan de legger om toekomstige bescherming vast te leggen.)

Brongebied Pepinusbeek (Haeselaarsbroek)

Figuur 2. Kaart met Pepinusbeek / Haeselaarsbroek. Het vermoeden bestaat dat er alleen nog larven aanwezig zijn in greppel C en het gedeelte tussen C - D en D - E.

- Algemeen voor de locatie
 - Inzetten op het omvormen van het sparrenbos met de greppels tot een duurzamer bos/natuurgebied. Hierbij rekening houden met bredere natuurdoelen in het gebied (bijvoorbeeld de aanwezige boomkikker, zeldzame paddenstoelen). Een aantal zaken dienen meegenomen te worden:
 - Verwijderen dode sparren (op enkele na om dood hout in het gebied te behouden). Zoveel mogelijk beschaduwning van de beek tijdens het proces behouden (bijv. aanwezige varens / aangeplante zwarte elzen).
 - Naaldenpakket en zure toplaag van de bodem verwijderen.
 - Nieuwe aanplant, bijvoorbeeld van zwarte els, esdoorn, boswilg (etc.), ten behoeve van beschaduwning van de greppels.
- Greppels A, B en C
 - Herstel van stroming in de oost-west georiënteerde greppels A, B, C door ze op te schonen (ontdoen van opeengehoopte naalden van Fijnspar). Hierbij behoud van aanwezige larven borgen (gebruik maken van hark/riek om materiaal voorzichtig op de kant te leggen, zodat larven terug naar de beek kunnen kruipen). Eventueel in gedeeltes uitvoeren (eerst een eerste gedeelte opschonen, later een tweede gedeelte opschonen).
 - Opnemen van periodieke opschoning van de greppels, indien nodig, in de beheerplannen.
 - Zoveel mogelijk sparen van de aanwezige oeverbegroeiing (varens, opgaande kruiden, houtige opslag) om beschaduwning van de beek te behouden.

- Bovenloop Pepinusbeek (D)
 - Lokaal opschonen van de bovenloop van de Pepinusbeek (D tot en met begin van het bronloopje). Voor zover aanwezig een deel van de waterplanten uit de beek verwijderen, zodat beekbodem weer zichtbaar wordt vanuit de lucht. Hierbij behoud van eventueel aanwezige larven nastreven (handmatig opschonen / gebruik maken van hark/riek om materiaal op de kant te leggen, zodat larven terug naar de beek kunnen kruipen).
 - Opschoning van de bovenloop periodiek herhalen (opnemen in onderhoudsplannen).
 - Zoveel mogelijk sparen van de aanwezige oeverbegroeiing om beschaduwing van de beek te behouden.

Venbeek

Figuur 3. Links: Visualisatie maatregelen. Rechts: locatie aanduiding Venbeek.

- Venbeek
 - Doel vernatting, verontdieping (bodemophoging), verhang optimaliseren, en substraatverbetering t.b.v. Gewone bronlibel habitat.
 - Dood hout inbrengen (zoveel mogelijk kronen / houtpakketten realiseren).
 - Kleinschalige zandsuppletie in de beek (op / tegen de oever kleinschalige zandsuppletie uitvoeren zonder habitat te beschadigen om natuurlijk ophoging te realiseren). Deze maatregel is niet alleen noodzakelijk voor de ophoging, maar ook omdat de beek momenteel helemaal dichtgeslibd is. Door zand aan te brengen ontstaat weer de noodzakelijke variatie in substraat.
 - Doel watervoerendheid / leefgebied in de zijtak langs de 1e Zijweg Scheidingsweg verbeteren.
 - Water dat vanaf het noorden via de zijtak van de Venbeek (loopt langs de Venhofweg en 1e Zijweg Scheidingsweg) en in de Venbeek uitkomt ook

richting de loop langs de 1e Zijweg Scheidingsweg sturen. Hiertoe eerst struweel onder de bomen langs de Venhofweg maaien en afvoeren om ruimte te creëren en te versralen. Deze maaiwerkzaamheden kunnen plaatsvinden vanuit de wegkant. Hierna middels een geleidelijke oplossing, bijvoorbeeld door zandsuppletie op de zijtak langs de Venhofweg, de watergang langzaam ophogen. Nu stroomt een deel nog in de loop tussen de 1e Zijweg Scheidingsweg en Venbeek, langs de Venhofweg. Zodra dit deel opgehoogd is kan het water via het noorden richting de Venbeek stromen.

- Wanneer deze oplossing in de praktijk niet mogelijk is, kan ook het omgekeerde bereikt worden. Waarbij het water van de parallel aan de Venbeek lopende zijbeek allemaal via de zijbeek langs de Venhofweg in de Venbeek uitkomt. Hiertoe dient de loop langs de 1e Zijweg Scheidingsweg juist geleidelijk opgehoogd te worden met zand. Dit dient bij de uitvoering door een ecooloog beoordeeld te worden (o.a. op uitvoerbaarheid van werkzaamheden en toegankelijkheid van beide zijbeken bij onderhoud).
- Doel: Doordat (natuurlijke) ophoging van de beekbodem en baggeren (of maaien) niet goed samengaan dient ook hoge begroeiing (beschaduwning) aangebracht te worden. Daarmee bereiken we een minder hoge temperatuur van het water, creëren een meer natuurlijke en toekomstbestendige situatie en beperking rietdominantie in de beek.
 - Gedeeltelijke aanplant van hoge begroeiing langs de zuidzijde van de Venbeek en oost- en westzijde van de zijtak die vanaf de 1e Zijweg Scheidingsweg naar de Venbeek stroomt. Deze aanplant gebeurt met soorten als ruwe berk, zachte berk, zwarte els, zomereik, haagbeuk, gewone es en zoete kers in de boomlaag en soorten als sporkehout, gewone vogelkers, hazelaar, éénstijle meidoorn en lijsterbes in de struiklaag. De strook met aanplant zo breed als mogelijk is op de locatie.

Een locatie specifieke uitwerking van de werkzaamheden voor de Venbeek is al eens opgesteld door ecooloog Nicole Jansen vanuit AHB (in document 'Integraal advies beverdam in Venbeek locatie scheidingweg'). Link: [Integraal advies beverdam in Venbeek locatie scheidingweg.docx](#)

Assets in de directe omgeving van het knelpunt

De volgende assets zijn opgenomen in de programmering vervangingsinvesteringen assets én liggen binnen of nabij het zoekgebied van de projectopdracht:

Brongebied Maalbekerweg: geen assets in de huidige vervangingsprogrammering opgenomen.

Brongebied Pepinusbeek: geen assets in de huidige vervangingsprogrammering opgenomen.

Brongebied Venbeek: geen assets in de huidige vervangingsprogrammering opgenomen.

De volgende belangrijkste en meest risicovolle assets (zoals stuwen, gemalen, watergangen, regenwaterbuffers) liggen binnen zoekgebied van de projectopdracht. De technische staat van deze assets en de noodzaak om ze te behouden dient beoordeeld te worden, zodat in beeld kan worden gebracht of (vervroegde) verganging of verwijdering onderdeel kan zijn van het project:

Brongebied Maalbekerweg:

- 1392 Waterloop Belfeldse Molenbeek
- 18301 Duiker

Brongebied Pepinusbeek:

- 261450 en 244751 Waterloop Pepinusbeek
- 14759 en 16124 Duiker

Brongebied Venbeek:

- 261396 en 244538 Waterloop Venbeek
- 16840, 16298, 16841 en 23842 Duiker
- 98576 en 96074 Stuw
- 100618 en 16298 Verdediging

Informatiemanagement

De Archiefwet stelt, op basis van classificatie, eisen aan de bewaar- én vernietigingstermijnen die we op informatie toepassen. Door alle documentatie in het zaaksysteem van Waterschap Limburg op te slaan wordt aan deze eisen voldaan.

Voor de primaire bedrijfsvoering van het waterschap is het essentieel dat de belangrijkste kenmerken van onze assets vanuit de centrale kernregistratie beschikbaar zijn. De verwerking van wijzigingen in de kernregistratie wordt geborgd door afstemming met de beheerorganisatie via het Dataloket.

Wanneer ten behoeve van het project gegevens worden ingewonnen, dient daarvoor de werkwijze van cluster Projecten & Inkoop gehanteerd te worden, die daarin voorziet middels een raamovereenkomst met partijen gespecialiseerd in gegevensinwinning. Wijzigingen in de ligging, vorm, en/of afmeting van assets in ons areaal moeten conform het meetprotocol van Waterschap Limburg worden ingewonnen. En bij het inwinnen van ondergrondgegevens dient te worden voldaan aan de wet Basisregistratie Ondergrond. Het inwinnen van dynamische gegevens over de waterkwantiteit en -kwaliteit, of het opstellen van een (tijdelijk) monitoringsplan, moet vooraf worden afgestemd met de deskundigen van team Monitoring.

Wijzigingen aan het onderhoudsregime die van invloed zijn op lopende onderhoudscontract zullen worden afgestemd met de groen aannemers. Deze wijzigingen worden vastgelegd en gewijzigd in de beheerdata (IMBOR).

legger en beheerregister

De legger is, net als het beheerregister, een directe afgeleide van de kernregistratie. De actuele geografische data in de kernregistratie kan worden opgevraagd bij het Dataloket van cluster IDM. De gegevensaanlevering na wijzigingen aan onze assets is in het verleden niet altijd optimaal geweest. Het is daarom raadzaam met iemand die gebiedskennis heeft te beoordelen of de geleverde data volledig is en of deze op alle onderdelen correct is. Indien dat niet het geval blijkt kunnen de tekortkoming met een nulmeting voor het project worden aangevuld. Wanneer het project niet leidt tot wijzigingen aan onze assets in ons areaal kan deze nulmeting ook als correctie dienen op de kernregistratie. Normaliter vindt deze correctie plaats aan de hand van revisiemetingen op basis van het meetprotocol. Om die reden verzoeken wij in dit geval ook voor de nulmeting het meetprotocol van Waterschap Limburg toe te passen.

Alle wijzigingen in de ligging, vorm, afmeting, onderhoud- en bedieningsplichten en gecategoriseerde bijzonderheden van onze assets dienen zonder vertraging te worden aangeboden bij het Dataloket. Leggerbesluiten moeten met een leggerdeskundige van team Vergunningen zijn afgestemd en de reguliere besluitvormingsprocedure moet zijn doorlopen voordat de leggerwijzigingen in de kernregistratie worden verwerkt.

5. Doelstellingen -> te monitoren resultaat

Doelstellingen

- Uitvoeren van e-DNA onderzoek om de status van deelpopulaties vlak voor uitvoer van maatregelen vast te stellen.
- Voorkomen van uitsterven van de deelpopulaties Gewone bronlibel in het brongebied Maalbeek, brongebied Pepinusbeek en Venbeek.
 - Versterken brongebied Maalbeek als habitat voor de Gewone bronlibel. Recreatiedruk
 - Herstellen brongebied van de Pepinusbeek als habitat voor de Gewone bronlibel.
 - Herstellen Venbeek als habitat voor de Gewone bronlibel voor de korte termijn/middellange termijn (voor de lange termijn is het gebiedsproces Flinke Ven / natuurontwikkeling van het gebied nodig).
- Monitoring van de locaties na 3 jaar na uitvoer van de maatregelen om effecten van de maatregelen te evalueren.

Streefbeeld incl voorstel beheer en onderhoud op basis van LCC

- Duurzaam habitat voor Gewone bronlibel in brongebied Maalbeek, brongebied Pepinusbeek, Venbeek.
 - Op basis van uitgevoerde maatregelen wordt beheer- en onderhoud afgestemd op de praktische invulling van duurzame habitat creatie voor de Gewone bronlibel.

Resultaat

- Drie jaar na uitvoeren van de maatregelen zijn de deelpopulaties Gewone bronlibel, naar inschatting van een expert, op een goed populatieniveau om te overleven in de deelgebieden.

6. Omgevingsanalyse

Stakeholders + beknopte visie

- Staatsbosbeheer:
 - Beheerder van het gebied (j.naalden@staatsbosbeheer.nl), boswachter ecologie. Staatsbosbeheer beoordeelt ook de aanvraag in het www.buitenfonds.nl (contactpersoon E. Sparreboom), waar vanuit persoonlijke titel het adviesrapport om bronbiotop te herstellen in het brongebied Maalbeek is ingebracht (Link: [Advies voor kleinschalige herstelmaatregelen bronnen en poelen Maalbeek.pdf](#)). De organisatie is ook bezig met een projectplan 'Herstel Herpetofaunawaarden Holtmühle'.
- Gemeente Echt-Susteren:

- Eigenaar van het Haeselaarbroek/brongebied Pepinusbeek (contactpersoon T.Roumen@echt-susteren.nl). De gemeente heeft Bosgroep Zuid de opdracht gegeven een inrichtingsvisie voor het gebied op te stellen en uit te voeren (contactpersoon .vandenbergh@bosgroepzuid.nl). Er is als contact geweest om ook de maatregelen voor de bronlibel in de visie in te passen (Bart Roothans, WL).
- Provincie Limburg:
 - Mede opsteller van het soortbeschermingsplan en bezig met een gebiedsproces 'Flinke Ven' (contactpersoon jhb.boeren@prvlimburg.nl). Heeft o.a. de vlinderstichting opdracht gegeven te kijken naar mogelijke vernatting van het gebied rondom de Venbeek (contactpersoon roy.vangrunsvan@vlinderstichting.nl). Hierover is met de Vlinderstichting al contact geweest om ook de maatregelen voor de bronlibel in de visie te passen (Bart Roothans & Barend van Maanen, WL).

Bij de verdere planuitwerking wordt de omgeving in volle breedte betrokken, volgens een aanpak alsof de omgevingswet al in werking is getreden.

Afspraken, signalen en geluiden uit de omgeving/bestemmingsplan

- Uitvoer van maatregelen in het Haeselaarbroek/brongebied Pepinusbeek vindt plaats onder regie van Gemeente Echt-Susteren (zodat natuurvisie van het gehele gebied wordt bereikt).
- Maatregelen voor wandelpaden in het brongebied Maalbeek vinden plaats onder regie van Staatsbosbeheer.
- Bij de uitvoer van maatregelen heeft lokale libellen expert Jan Hermans aangeboden en gevraagd te willen meekijken/denken (contact jthermans21@gmail.com).

Kansen voor duurzaamheid/innovatie of combinatie met andere partners

Nvt

7. Gebiedsanalyse

De maatregelen zijn relatief kleinschalig, waardoor de meeste zaken als niet van toepassing worden beschouwd.

Archeologische vondsten

Nvt

(Op basis van POL 2014 'Archeologisch aandachtsgebied' worden ook geen bijzonderheden verwacht)

Explosieven onderzoek

Nvt

Bodemonderzoek

Nvt

Flora en Fauna

- In het Haeselaarbroek dient bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met o.a. de boomkikker en enkele zeldzame paddenstoelsoorten in het gebied.
- In het brongebied Maalbeek dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van salamanders (o.a. kleine watersalamander, vinpootsalamander).
- Bij werkzaamheden bij de Venbeek dient ook rekening gehouden te worden met andere libellensoorten die het habitat met de Gewone bronlibel delen (Bosbeekjuffer, gevlekte glanslibel).

Kabels en Leidingen

Nvt

(Op basis van Geoweb analyse WBL leiding en Leidingen WBL zijn geen leidingen aangetroffen)

Overige (eventueel rijen toevoegen)

Nvt

8. Belangrijkste Projectrisico's (kans x gevolg) en beheersmaatregelen

- Aanpassingen aan de Venbeek kunnen invloed hebben op de visie van het gebied die wordt gevormd in het gebiedsproces 'Flinke Ven'. Door afstemming te zoeken met Jan Boeren (jhb.boeren@prvlimburg.nl) welke bij beide processen betrokken is, kan dit voorkomen worden.
- Aanpassingen in de omgeving van de Venbeek (vernatting) liggen gevoelig doordat er in het verleden vaker een schadeclaim is ingediend. Bij de uitvoer van maatregelen dient hierover intern afstemming te zijn geweest (contactpersoon Bas Hessing, WL).
- Aanpassingen aan de Venbeek kunnen eventueel meegenomen worden in het project herinrichting Bosbeek. Op het moment van schrijven zou de uitvoering echter te lang op zich laten wachten. Afhankelijk van wanneer dit project wordt opgepakt, is interne afstemming hierover gewenst.
- Aanpassingen direct in greppels en watergangen waar de Gewone bronlibel zich mogelijk bevindt heeft direct impact op de individuen. Door zorgvuldig te werken onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de Gewone bronlibel kan dit tot een minimum worden beperkt (Nicole Jansen, Barend van Maanen).
- Niet tijdig uitvoeren van de maatregelen kan leiden tot uitsterven van de deelpopulaties. e-DNA onderzoek net voor maatregelen worden opgepakt, kan een recent beeld geven van hoe populaties ervoor staan. Eventuele toekomstige maatregelen kunnen hierop worden aangepast (contactpersoon Bart Roothans).

9. Globale maatregelen (let op niet te gedetailleerd ivm Omgevingswet)

- Herstellen habitat Gewone bronlibel in het brongebied van de Maalbeek, Pepinusbeek en in de Venbeek.

10. Kostenraming

	Actie	Beoogd trekker	Betrokkenen	Kostenraming incl. btw*
Brongebied Maalbeek (Belfeld)				
	Uitvoeren van e-DNA onderzoek om aanwezigheid en locatie van de populatie vast te stellen.	Waterschap Limburg	Extern bureau	€1.800,-
3	Recreatiedruk brongebied van de Maalbeek verminderen (wandelpaden aanpassen).	Staatsbosbeheer	Waterschap Limburg	€18.150,-
4	Aanpassen van het beheer van het brongebied van de Maalbeek op basis van soortenbeschermingsplan Gewone bronlibel.	Staatsbosbeheer	Waterschap Limburg	Geen

5	Herstellen bron(poel) systemen in het brongebied van de Maalbeek.	Waterschap Limburg	Staatsbosbeheer	€12.600,-
Brongebied Pepinusbeek (Haeselaarsbroek)				
	Uitvoeren van e-DNA onderzoek om aanwezigheid en locatie van de populatie vast te stellen.	Waterschap Limburg	Extern bureau	€1.900,-
7	Kleinschalige aanpassing van de greppels in het brongebied van de Pepinusbeek.	Waterschap Limburg	Gemeente Echt-Susteren	€6.100,-
8	Opschonen greppels en bronloop in het brongebied van de Pepinusbeek.	Waterschap Limburg	Gemeente Echt-Susteren	€6.100,-
9	Duurzame instandhouding leefgebied realiseren (omvormen sparrenbos naar duurzaam begroeiing).	Gemeente Echt-Susteren	Waterschap Limburg	€68.500,-
De Meinweg beken				
	Uitvoeren van e-DNA onderzoek om aanwezigheid en locatie van de populatie vast te stellen.	Waterschap Limburg	Extern bureau	€1.800,-
10	Kleinschalige verbeteringen leefgebied Venbeek (aanpassing Venbeek en aanplant bomen).	Waterschap Limburg	Provincie Limburg	€16.400,-
				* Subtotaal: €133.350,-

* Bovenstaande raming is gezien het detailniveau van de werkzaamheden en de inschatting op basis van informatie vrij verkrijgbaar op internet en ervaringen van medewerkers van Waterschap Limburg onderhevig aan een forse foutmarge van ten minste 25%. Bovendien betreft het uitvoeringskosten, waarbij nog geen rekening is gehouden met eventuele ontwerpkosten, directie en toezichtkosten (€75 per uur), vergunningen, risico of algemene kosten (ca. + 30%).

Wanneer we de foutmarge en overige kosten erbij tellen komen we uit op een totaalbedrag van:

€133.350,- * 1,30 (overige kosten) = €173.355,-

€173.355,- * 1,25 (foutmarge) = €216.694,-

Daarnaast wordt voor de uitvoer uitgegaan van het inhuren van een projectleider/omgevingsmanager, omdat hier intern geen capaciteit voor vrij is. Deze zal meer tijd nodig hebben dan de geraamde 24 + 32 uur (t.o.v. interne projectleider en omgevingsmanager). Voor de zekerheid wordt gerekend met 100uur.

€216.694,- + (100uur * €150,-) = €231.694,-

Totale raming: €231.694,-

11. Capaciteitsraming

Capaciteitsraming op functie niveau en indien voor project noodzakelijk op naamsniveau.

Functie	Totaal aantal uren	Periode – verspreid over	Intern/Extern	Akkoord Clustermanager
Projectleider	24 uur	10 weken	Intern/Extern	Ja
Omgevingsmanager	32 uur	10 weken	Intern/Extern	Ja
Ecoloog	52 uur	10 weken	Intern	Ja
Hydroloog	4 uur	10 weken	Intern/Extern	Ja
Linking-pin Areaalbeheer	12 uur	10 weken	Intern	Ja
Inspecteur	4 uur	10 weken	Intern	Ja
Vergunningverlener	4 uur	10 weken	Intern	Ja
Vastgoed	3 uur	10 weken	Intern	Ja
Toezichthouder	52 uur	10 weken	Intern/Extern	Ja

*Wanneer projectleider en omgevingsmanager functie worden uitbesteed (inhuur), wordt rekening gehouden met ongeveer een verdubbeling van de benodigde aantal uren voor deze rollen.

12. Doorlooptijd

Niet bekend (afhankelijk van programmering). De inschatting is dat het project in 10 weken uitgevoerd kan worden.

13. Samenvatting tbv prioriteren en programmeren (ten tijde van opstellen projectopdracht)

Beschrijving van het inhoudelijk risico (kans x gevolg) en belang van waterschap. Het kwantificeren van de afstand tot de norm is belangrijk.

Niet tijdig uitvoeren van de maatregelen om de Gewone bronlibel deelpopulaties te behouden kan leiden tot uitsterven. Eenmaal uitgestorven is het zeer moeilijk om een deelpopulatie terug te krijgen. Maatregelen uit de projectopdracht zijn in eerste instantie gericht op het redden van de deelpopulaties.

Beschrijving in hoeverre aan wet- en regelgeving moet worden voldaan.

Er dient gewerkt te worden volgens de Wet Natuurbescherming (Gewone bronlibel is opgenomen in bijlage A).

Beschrijving van de politieke/bestuurlijke context en eventuele risico's (zoals imago schade).

Het waterschap heeft zich in de Nota soortenbeleid (2 oktober 2019) ten doel gesteld drie soortbeschermingsplannen op te stellen, waaronder voor de Gewone bronlibel. Het niet (tijdig) uitvoeren van maatregelen die deze soort kunnen redden, terwijl deze wel bekend zijn in het soortbeschermingsplan, kan een imago risico vormen voor het waterschap.

Het waterschap heeft voorgesteld drie soortbeschermingsplannen op te stellen, waar deze taak normaliter bij Provincie Limburg belegd is. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het waterschap ook haar verantwoordelijkheid neemt in de uitvoer van maatregelen.

Beschrijving van eventueel te behalen synergie (meerdere doelen, meerdere partijen?)

In de verkenningsfase kan onderzocht worden hoe maatregelen voor het Haeselaarbroek/brongebied Pepinusbeek in samenwerking met gemeente Echt-Susteren opgepakt kunnen worden. Echt-Susteren werkt aan een gebiedsvisie en beheerplan voor het gebied. Hierdoor kan er naast maatregelen om de Gewone bronlibel te redden (vanuit het waterschap) ook gewerkt worden aan een habitat dat geschikt is voor duurzame instandhouding van de deelpopulatie (vanuit de bredere natuurvisie).

De uitvoer van maatregelen in het brongebied Maalbeek kan in samenwerking met Staatsbosbeheer, waardoor bronpoelen/lopen niet alleen hersteld worden als leefgebied voor Gewone bronlibel, maar veel meer flora en fauna hier van profiteert.

Wordt deze synergie ook door andere partners financieel gedragen en zijn daarover afspraken gemaakt.

Tijdens het verdere voorbereidingsproces worden nadere afspraken gemaakt met de gemeente Echt-Susteren en Staatsbosbeheer over eventuele samenwerking en een eventuele financiële

bijdrage. Tijdens dit proces zal ook duidelijk worden of de Provincie Limburg een financiële bijdrage wil leveren voor de bredere natuurvisie van het Haeselaarbroek.

Zie voor toelichting besluit Algemeen Bestuur (2017-D93010)